

Exercici 2. Art. Forma i funció [4 punts en total]

OPCIÓ A. Catedral de Santiago de Compostel·la

a) Dateu i situeu l'obra en el seu context històric i cultural específic. [1 punt].

Datació:

- Cap al 1100. S'admet segle XII. Consagració el 1211.

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Relativa estabilitat política a Europa gràcies a la revolució feudal i l'inici del desenvolupament econòmic a les ciutats.
- Presència i participació de l'Església en aspectes polítics, socials, econòmics...
- Sistema econòmic feudal.
- Desenvolupament de vies de comerç i de circulació d'idees cultural, artístiques... per mitjà de les vies de peregrinació.
- La gran època dels monacats (benedictins i cistercencs). Construcció de grans abadies (Cluny, Ripoll, Montserrat...).
- Època dels comtats catalans.
- Diego Gelmírez, arquebisbe de Santiago de Compostel·la, i promotor de l'obra.

[0,20 × 4 = 0,80 punts]

b) Analitzeu les característiques formals i estructurals de l'obra i indiqueu quin estil artístic defineix aquestes parts de l'edifici. [1 punt].

Característiques:

- Planta de creu llatina amb tres naus, un gran creuer i capçalera amb girola i cinc capelles radials o absidioles.
- Presència d'un cimbori poligonal al creuer.
- Tots els arcs, formers i faixons, són de mig punt (semicirculars).
- La nau central, més alta que les laterals, és coberta amb volta de canó, mentre que les naus laterals es cobreixen amb voltes d'aresta.
- A l'alçat s'aprecia la tribuna amb arcs de mig punt de la mateixa amplada que els inferiors i que emmarquen dos arcs geminats.
- La nau central no és il·luminada directament (manca de claristori).

[0,25 × 3 = 0,75 punts].

Estil:

- Romànic. Església representativa de les grans catedrals del romànic. I, també, de les esglésies de pelegrinatge.

[0,25 punts]

c) Expliqueu quina era la funció de l'obra i com s'integra a les vies de peregrinació. [1 punt].

- Edifici dedicat al culte cristià. El temple està dedicat a Santiago o Sant Jaume el Major, un dels apòstols. Primer màrtir del col·legi apostòlic. D'acord amb la llegenda, havia intentat evangelitzar Hispania. Veneració de les relíquies d'aquest apòstol de Crist.

[0,50 punts]

- És el final, és a dir, l'objectiu d'un dels camins de pelegrinatge més importants de l'edat mitjana, com els que conduïen a Roma (tombes de sant Pere i sant Pau) o Jerusalem (Sant Sepulcre i altres llocs sagrats). Quatre vies travessaven tot França i entraven a la península Ibèrica per arribar fins a la veneració del cos de l'apòstol. Eren vies per on circulaven també les novetats artístiques, i els mestres i els artesans.

[0,50 punts]

d) Esmenteu dos edificis representatius d'aquest estil i dues obres del mateix estil de les arts visuals (poden ser una pintura i una escultura, dues pintures o dues escultures). [1 punt].

- Poden ser diversos: monestir de Ripoll, Sant Vicenç de Cardona, catedral de la Seu d'Urgell, Sant Martí del Canigó...

[0,25 × 2 = 0,50 punts]

- Sant Climent de Taüll, Santa Maria de Taüll, Brodat de la Creació, pintures del panteó reial de la basílica de San Isidoro de Lleó, pòrtic de Moissac, pòrtic de Vézelay...

FORMACIOMIRO.COM
PART D'UN EXAMEN OFICIAL

OPCIÓ B. Formes úniques de continuïtat en l'espai, d'Umberto Boccioni

a) Dateu i situeu l'obra en el seu context històric i cultural específic. [1 punt].

Datació:

- 1913. S'admet fins a primer terç del segle XX.

[0,20 punts]

Context històric i cultural:

- Primera Guerra Mundial, 1914-1918.
- Caiguda dels grans imperis i remodelació de fronteres a Europa.
- Revolució Russa (1917), naixement del feixisme i el nazisme.
- Els Estats Units d'Amèrica esdevenen una potència politicomilitar.
- En arts plàstiques, aparició de les primeres avantguardes.
- Funcionalisme en l'arquitectura.
- Voluntat de ruptura amb la tradició amb la irrupció de nous llenguatges i tècniques i una actitud d'experimentació i provocació.

[0,20 × 4 = 0,80 punts]

b) Analitzeu les característiques formals de l'obra, explicant quines innovacions incorpora, i esmenteu en quin moviment s'inscriu. [1,50 punts].

Característiques:

- Escultura exempta de bronze i de petites dimensions.
- Monocroma amb la superfície polida i brillant.
- Absència de realisme anatòmic.

- Volums geomètrics.
- Representa un cos humà en acció.
- Figura oberta que es relaciona amb l'entorn.

[0,75 punts]

Novetats:

- Projecció del moviment mitjançant la supervisió de volums geomètrics amb diferents punts de vista.
- L'existència d'una simultaneïtat de temps com si fos una seqüència fílmica de tràveling.

[0,50 punts]

Estil:

- Futurisme.
- Un dels *ismes* de la primera meitat del segle XX, o de les avantguardes històriques.

[0,25 punts]

c) Compareu l'obra amb la *Victòria de Samotràcia* i expliqueu tant les semblances com les diferències que hi identifiqueu. [1,50 punts]

Semblances:

- La voluntat de representar una figura en moviment.
- Dificultat de transmetre el moviment a través d'un llenguatge per definició estàtic com una estàtua.
- Les dues figures tenen la passa oberta, indici de moviment. Acció de caminar.

[0,50 punts]

Diferències:

- A la *Victòria de Samotràcia*, el moviment s'expressa en el desenvolupament de les ales enrere i en la distribució irregular de les robes a conseqüència de l'acció del temps.
- A l'obra de Boccioni es renuncia al naturalisme. Els volums són de caràcter geomètric.
- A l'obra futurista no hi ha cap referència mitològica (o narrativa).
- Els plans de moviment corresponen a fraccions temporals diferents. Una forma fixa en una simultaneïtat de temps.
- Lirisme o lleugeresa *versus* rotunditat i maquinisme.
- Grans dimensions *versus* petites dimensions.
- Marbre *versus* bronze (a partir d'un guix).
- Es valora de manera positiva si es menciona que la *Victòria de Samotràcia* se cita en el *Manifest surrealista* (1909) com un element menys bell que la modernitat.

[1 punt]